

Stichting Singelgebied Utrecht

Verslag evaluatiebespreking Beheervisie Singelgebied

Datum: 11 december 2009
Locatie: De Kargadoor, Oudegracht 36, 3511 AP Utrecht
Voorzitter: Bert Koopmanschap
Verslag: Peter Verhoeven

Aanwezig:

- Klankbordgroep: Kees Bos
Emma van den Dool
Marianne Elsackers
Theo Festen
Theo Haffmans
Tommie Hendriks
Erik van Loenen
Ben Nijssen
Jan Verheugen
- Gemeente: Robert Giesberts wethouder
Dirk Sagius gebiedsmanager binnenstad
- Gemeenteraad: Michel Eggermont SP
Just Hasselaar VVD
Herman Kampers GroenLinks
Gerda Oskam D66
Maurits van Stuijvenberg CU
Salóme Willemsen Leefbaar Utrecht
- Burgers: Michiel Angenent
Willemien Bor
Marijke Brunt
Hans Calame
Gerard Cats wijkraad-oost
Peter Donkersloot
Chris Eijkholt beheergroep Wilhelminapark
Jan van Embden
Richard Kres wijkraad-oost
Dolf de Maar
Bernard Martens van Vliet
Kees van Oosten

In het verslag zijn Beheervisie en evaluatie integraal opgenomen. Achter elk afzonderlijk punt staat vermeld wat er tijdens de vergadering over de betrokken visie en evaluatie is opgemerkt. De namen van de sprekers zijn steeds onderstreept.

1. Opening

Theo Haffmans zet de bedoeling van de avond uiteen. De Stichting Singelgebied beziet het beleid dat de gemeente voert over het singelgebied. De vijf jaar geleden vastgestelde beheervisie is voorzien van een evaluatie. Die evaluatie staat deze avond ter bespreking. Hij geeft het woord aan de voorzitter van de discussie, Bert Koopmanschap.

De voorzitter vindt deze bijeenkomst bijzonder omdat nu eens niet de overheid, maar de burgerij in de beheercyclus: "Planning – Uitvoering – Evaluatie – Bijstelling" het voortouw heeft genomen. Hij zal alle punten telkens in groepjes van vijf in bespreking geven.

2. Op- en aanmerkingen over de evaluatie

2.1 Kabels en leidingen

Ter bescherming van bomen en waardevolle vegetatie de voorschriften en de handhaving van vergunningen aanscherpen. Nieuwe (en te vervangen) kabels en leidingen in leidingstroken, strengere voorwaarden, scherpere handhaving, reële schadevergoedingen. (B 26-27)

Evaluatie. Bij de vervanging van de warmwaterleiding tussen de Maliebrug en de Abstederbrug in de periode vóór de Beheervisie is het groen van het park ontzien door de leiding in de straat te leggen. Maar bij het vervolg tussen de Abstederbrug en de Doelenstraat in deelplan 3 is dit niet gebeurd, met uiteraard schadelijke gevolgen, ook in de toekomst. Een alternatief tracé buiten het groen schijnt wel te zijn onderzocht maar niet gekozen vanwege de kosten.

Ondanks herhaald verzoek daartoe is de Klankbordgroep niet bij de afweging betrokken geweest en ook niet over de resultaten van het onderzoek (incl. kostenvergelijking) geïnformeerd. En dat terwijl de uitwerking van de deelplannen in samenwerking met de Klankbordgroep zou geschieden en het onderwerp kabels & leidingen een hoge prioriteit had.

Toen er bleek te zijn besloten tot aanleg in het park maar zonder aanscherping van de vergunningvoorwaarden (zoals voorgesteld in de Beheervisie) heeft de Klankbordgroep hierop alsnog aangedrongen. Of en in hoeverre de aanscherping van de vergunning alsnog heeft plaatsgevonden en ook scherp is gehandhaafd is niet meer teruggemeld.

Wethouder Giesberts noemt de analyse duidelijk en terecht in de conclusies. Er is wel gekeken naar een alternatief tracé buiten de Tolsteegsingel, maar dat werd te duur, onder meer door allerlei tijdelijk te treffen verkeersmaatregelen. Bij de uiteindelijke uitvoering is de klankbordgroep niet ingelicht. Dat noemt hij een leerpunt. Verder is de gemeente bezig om in elk bestek voortaan aan te geven hoe aannemers met bomen moeten omgaan. Dan is aan uitvoerders duidelijk aan welke regels zij moeten voldoen.

Kees Bos stelt dat de ambitie in de beheervisie verder ging: de gemeente zou in het hele singelgebied leidingstroken aanwijzen om daarin nieuwe en te vervangen kabels en leidingen onder te brengen. Zo kunnen bomen ontlast worden. Aan die ambitie wil hij vasthouden.

Salóme Willemsen kan zich voorstellen dat in bestekken staat, waar géén leidingen mogen komen.

Wethouder Giesberts heeft al eerder met Theo Haffmans en Kees Bos gesproken over de rol van de klankbordgroep. De groep is weinig bij elkaar geweest en daar wijt hij ook het geringe contact aan. Hij wil in de toekomst vooral aandacht besteden aan de langetermijnmaatregelen.

2.2 Bouwactiviteiten

Ter bescherming van bomen en waardevolle vegetatie de voorschriften en de handhaving van vergunningen aanscherpen. Bouwketen, toiletten en opslag in principe buiten het park, indien absoluut onmogelijk dan strengere voorwaarden en scherpere handhaving. (B 26-27)

Evaluatie. Er is sprake van enige verbetering, maar meestal pas nadat burgers erover geklaagd hadden. Bij aanleg- en onderhoudswerkzaamheden in het park wordt steeds groter en zwaarder materieel ingezet met als gevolg een grote kans op beschadiging van de beplanting (zoals bijvoorbeeld onlangs bij het begin van de vernieuwing van de singelbeschoeiing nabij het Geertebolwerk en bij het werk aan de nooduitgang van de Vrije School aan het Hieronymusplantsoen.)

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.3 Evenementen

Ter bescherming van bomen en waardevolle vegetatie de voorschriften en de handhaving van vergunningen aanscherpen. Soort en aard volgens Evenementennota 1996. Bij vergunningverlening strengere voorwaarden, scherpere handhaving, reële schadevergoedingen. (B 26-27)

Evaluatie. Terwijl de Beheervisie voorrang geeft aan behoud van het park-karakter, is het aantal evenementen in het park behoorlijk toegenomen, en zelfs heeft het gemeentebestuur het voornemen dit gebruik nog te laten toenemen. Daarbij wordt aan de meegecontracteerde bepaling uit de Evenementennota 1996 voorbijgegaan ("In parken geldt voornamelijk stilte/rust, maar evenementen met versterkte muziek zijn in uitzonderlijke gevallen toegestaan") daar evenementen met versterkte muziek in de regel worden toegestaan. Het zijn er veel.

De recentelijk verschenen (nieuwe) concept-Evenementennota houdt geen rekening met de uitgangspunten van de Beheervisie; de concept-nota laat de hierboven geciteerde bepaling vallen.

Van strengere voorwaarden en scherpere handhaving is bij evenementen in het algemeen weinig te merken; men rijdt en parkeert maar raak. Van die voorwaarden en handhaving is pas sprake als burgers er zich intensief mee bemoeien zoals gebleken is bij de laatste Piekenkermis op het Malieblad. (En nadat een monumentale beuk door eerdere kermisactiviteiten was gesneuveld)

Een voorwaarde voor deze bemoeienis is wel dat de in de procedure aanwezige mogelijkheid bezwaar in te dienen tijdig kan worden gebruikt. Door een onheldere en ontijdige procedure zoals bij het eetfestijn 'Uitgekookt' op het Lepelenburg wordt burgers deze mogelijkheid ontnomen. Van reële schadevergoedingen is ons tot dusverre niets gebleken.

Kees van Oosten vindt dat publicatie over evenementen steeds veel te laat gebeurt. Dan is er geen tijd meer om te protesteren. Dat geldt ook voor andere publicaties. Hij wil in de APV opnemen dat zoiets twee maanden van tevoren moet worden aangevraagd. Het college zou elke vergunning moeten publiceren. Dat het anders fout gaat, is wel gebleken bij de Piekenkermis. Ook "Uitgekookt" wordt nog genoemd.

Marianne Elsackers vraagt zich af of de informatiestroom binnen de gemeente zo is dat de ambtenaren die over het Zocherplantsoen gaan, niet tijdig op de hoogte worden gesteld van een evenement. Het lijkt

alsof er binnen de gemeentelijke organisatie allemaal kleine stukjes bestaan.

Volgens Kees van Oosten zijn er ambtelijke diensten die een vergunning erdoor proberen te krijgen door niet te publiceren.

Dirk Sagius ontkent dat: niet-publiceren leidt juist tot protesten. De gemeente heeft na het trapongeluk de aanvraagtermijn voor een evenementenvergunning verruimd. In de concept-evenementennota worden voorwaarden genoemd waaraan evenementen moeten voldoen, ook met betrekking tot het groen. Op de evenementenkalender voor elk nieuw jaar staan alle grote evenementen vermeld. Daarop kunnen mensen al reageren.

Peter Donkersloot ziet dat er in de loop van het jaar nog enkele evenementen toegevoegd worden.

De parkcoördinator is niet op de hoogte van alle evenementen.

Wethouder Giesberts kan zich voorstellen dat sommige mensen het niet weten, maar Stadswerken is via een overleg met alle betrokken diensten bekend met alle evenementen. Bij "Uitgekookt" is het naar zijn mening misgegaan, niet alleen in de aankondiging maar ook bij de afweging en de communicatie naar de omwonenden. Het mooie, voetbalbestendige grasveld met drainage heeft door dit evenement behoorlijke schade opgelopen. Dat betreurt hij ook. Nog niet alles gaat goed, maar hij ziet wel verbetering. De evenementennota kan daarbij helpen.

Bernard Martens van Vliet vraagt de omwonenden of activiteiten van de studentenverenigingen in de introductietijd, vooral die van Veritas, moeten ressorteren onder het evenementenregime.

Jan Verheugen antwoordt dat de activiteiten van de verenigingen al onder de vergunningsplicht vallen. Hij vindt de overlast in de introductietijd wel meevallen. Alleen de jaarlijkse manifestatie van Veritas in juni/juli ontardt in een dronkenmansfeest. Daar mag van hem ingegrepen worden.

2.4 Een jaarlijkse toetsing van de toestand van het park aan de toekomstvisie

Het beheer richten op de toekomstvisie: een wandelpark, schoon en heel, met ecologische en cultuurhistorische waarden en veilig voor de gebruikers. (B 26-27)

Evaluatie. Deze toetsing heeft niet plaatsgevonden.

Salóme Willems vraagt zich af welke actie moet volgen, nu de toetsing niet heeft plaatsgevonden.

Theo Festen meent dat de klankbordgroep zelf hierin een rol moet spelen.

Peter Donkersloot meent te begrijpen dat de gemeente instemt met alles waarop ze deze avond geen commentaar geeft.

Richard Kres vraagt of de gemeente niet zelf haar eigen beleid heeft geëvalueerd en zo ja, tot welke beleidswijzigingen dat heeft geleid. De gemeente komt wel erg gemakkelijk weg, als ze alleen hoeft te reageren op de evaluatie van anderen.

Wethouder Giesberts antwoordt dat de gemeente had afgesproken om na vijf jaar te evalueren. Nu de klankbordgroep is gekomen met een evaluatie, wil hij deze avond vooral luisteren en daarna als gemeente een reactie geven. Wat dit punt betreft, zou hij kunnen zeggen dat er een nieuw beheerplan komt dat met de klankbordgroep of in een nog breder gezelschap besproken wordt, samen met een schouw langs de singels. Met dit soort opmerkingen wil hij liever wachten en later met een schriftelijke reactie komen. Reageren op de evaluatie van de stichting acht hij nu gepaster dan nog zelf eens evalueren.

Kees Bos vindt jaarlijkse toetsing aan de toekomstvisie iets anders dan een schouw. Hij verwijst naar de beheervisie op Amelisweerd, die nooit duidelijk geëvalueerd is, maar waarvan de gemeente nu wel een nieuwe versie aan het schrijven is. Volgens hem is dat bij de gemeente Utrecht de gewone praktijk.

2.5 Het vaststellen van de beheermaatregelen voor de komende jaren

Met dezelfde bedoeling als onder 4 hierboven. (het beheer richten op de toekomstvisie.)

Evaluatie. Of en in hoeverre dit specifiek voor het Zocherplantsoen gebeurt is ons niet bekend. Als dat wel het geval zou zijn dan echter zonder betrokkenheid van de Klankbordgroep en niet in relatie met de jaarlijkse toetsing. (Zie punt 4 hierboven).

Marijke Brunt merkt op dat het bij de wortel afknippen van klimop in bomen in strijd is met punt 4: het behoud van ecologische waarden. Zij noemt dit een voorbeeld van te veranderen beleid. De bomen hebben niet te lijden van klimop.

2.6 Het regelmatig vaststellen van het onderhoudsbudget

Met dezelfde bedoeling als onder 4 hierboven.

Evaluatie. Of en in hoeverre dit specifiek voor het Zocherplantsoen gebeurt is ons niet bekend. Als dat wel het geval zou zijn dan echter niet in relatie met de jaarlijkse toetsing en daar aan gerelateerde beheermaatregelen. (Zie punten 4 en 5 hierboven).

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.7 Parkwachter

Naast de reeds bestaande politie, honden- en stadswachten ook parkwachters voor toezicht op gedrag van bezoekers om het park schoon, heel en veilig te houden en voor kleine reparaties en klein onderhoud. Bij belangrijke ingangen informatieborden met gedragsregels. (B 27)

Evaluatie. Aan het 'reeds bestaande' toezicht ontbreekt nog steeds zeer veel.

Het weren van fietsers gebeurt slechts bij tijd en wijle. Het op 15 september j.l. ingevoerde verscherpte toezicht op het nakomen van het fietsverbod in het park, was na twee weken al ernstig verwaterd, d.w.z. dat toezichthouders fietsers veelal geen strobreed in de weg legden. Nu is, sinds enkele weken, onder andere bij het Hieronymusplantsoen, het toezicht weer verscherpt.

Een slecht voorbeeld geven politie en gemeente zelf door zonder duidelijke noodzaak met auto's en motoren door het park te rijden of (politie) zelf te fietsen i.p.v. de fiets aan de hand te nemen. Van de parkwachters en de bedoelde door hen te verrichten activiteiten hebben we nog niets gemerkt. De bedoelde informatieborden zijn er nog niet.

Er zijn geen parkwachters. Peter Donkersloot wil dat politie en/of toezichthouders wel consequent zijn in het handhaven van het fietsverbod en niet zelf door de plantsoenen fietsen.

2.8 Parkcoördinator

Voor afstemming (tussen gemeentelijke afdelingen en andere organisaties) en als aanspreekpunt voor bewoners(organisaties). Wordt bij vergunningverlening en handhaving consequent gehoord over relevante voorwaarden. Is niet alleen doorgeefluik maar autoriteit. (B 27-28)

Evaluatie. Er is inderdaad een parkcoördinator aangesteld. Hij is een goed aanspreekpunt en probeert er het beste van te maken. Dat hij over relevante voorwaarden bij vergunningverlening en handhaving consequent, dus altijd, gehoord wordt is ons niet gebleken: bij de vergunningverlening voor het evenement 'Uitgekookt' op het Lepelenburg was hij bijvoorbeeld niet betrokken. Voor de bedoelde afstemming blijkt zijn positie in de gemeentelijke organisatie niet sterk genoeg. Het meer zijn dan doorgeefluik, namelijk autoriteit, vereist bevoegdheden die hij niet heeft gekregen.

Marianne Elsackers zou het prettig vinden als de parkcoördinator een eigen noodbudget had. Vroeger kon bij nood een van de medewerkers van het wijkbureau ingrijpen. Zo is het ook gegaan toen er tijdenlang een boot op het talud lag. De Havendienst greep niet in, maar een ambtenaar van het wijkbureau heeft de boot wel verwijderd. Hij kon dat betalen uit zijn eigen noodbudget. Zoiets wil ze weer, zeker ook omdat ze totaal geen vertrouwen heeft in de Havendienst.

2.9 Zitbanken en afvalbakken

Banken vervangen door bankjes in 19^e-eeuwse stijl en (altijd) voorzien van afvalbakken in bijpassende stijl. Extra bankjes op plaatsen met fraai uitzicht. (B 28)

Evaluatie. Herhaaldelijk wordt gemeld dat er nieuwe banken komen; ze zijn er alleen nog steeds niet. Er is zelfs een aantal banken verdwenen zonder enig zicht op terugplaatsing of vervanging. Afvalbakken idem dito. Alleen op het Lepelenburg zijn nieuwe, grote afvalbakken geplaatst.

Wethouder Giesberts meldt dat de banken en prullenbakken er nu echt aankomen. Utrecht maakt een eigen ontwerp dat past bij het Zocherplantsoen.

Theo Festen vindt dat er op Lepelenburg bij de speeltuin al veel eerder banken hadden moeten zijn.

Wachten op een Zocherachtig model is een verkeerde afweging geweest.

Daar is de wethouder het mee eens.

Jan Verheugen meent dat er altijd een combinatie van bank en prullenbak moet zijn: het meeste afval wordt geproduceerd als de mensen gaan zitten.

2.10 Fysieke bescherming park

Op kwetsbare plekken fysieke maatregelen als voethekjes om bijvoorbeeld rijdende of parkerende auto's tegen te houden. (B 28)

Evaluatie.

Op een aantal plaatsen zijn, vaak pas na herhaald aandringen, voethekjes aangebracht. Zo zijn bijvoorbeeld de belangrijke voethekjes langs de Maliesingel-buitenzijde ten slotte toch verschenen. (Uitgezonderd een nog steeds niet teruggeplaatst gedeelte ter plaatse van het verbouwde Hieronymushuis dat door de aannemer werd verwijderd.) Maar er zijn nog tal van kwetsbare plekken over waar voethekjes noodzakelijk zijn om te verhinderen dat auto's en andere voertuigen het aangrenzende groen inrijden. Verder zijn hier en daar paaltjes geplaatst maar vaak op ontoereikende wijze: auto's kunnen er gewoon omheen rijden.

Richard Kres ziet een fysieke bedreiging voor de bomen in het vele verkeer op Maliesingel en Tolsteegsingel. De vereniging voor verkeersveiligheid Nederland heeft erop gewezen dat de norm voor duurzame veiligheid niet wordt aangehouden in het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan en het Wijkontsluitingsplan. Volgens die plannen hoort er bij het binnengaan van de wijken een geleidelijke vermindering van verkeersdruk te zijn, mede afgedwongen door de inrichting. De singels passen niet in dat beleid; ze hadden heel anders ingericht moeten zijn. Hij wil dat de gemeente Maliesingel en Tolsteegsingel in overeenstemming brengt met de kenmerken voor een duurzaam veilig verkeer.

2.11 Lichtmasten

Masten vervangen door masten die meer passen bij historisch karakter, type Pyke Koch. (B 28-29)
Evaluatie. De huidige masten zijn niet vervangen.

Erik van Loenen vraagt of er nog Pyke Kochlantaarns komen. Er staan nu moderne lichtbollen. De nieuwe kappen op de lantaarns laten meer licht schijnen, wat goed is voor de veiligheid.

Marijke Brunt wil juist minder licht, omdat dat beter is voor de fauna en het historische karakter.

Ook Dirk Sagius kan het ermee eens zijn dat de Pyke Kochlantaarns voor het park een mooie aanwinst zijn. Hij vraagt zich alleen af of ze een extra investering waard zijn; de lantaarns die er nu staan, zijn nog lang niet afgeschreven.

Volgens Erik van Loenen is een gefaseerde vervanging heel goed mogelijk: lantaarns die kapot gaan, worden vervangen door de Pyke Kochexemplaren.

Voor het bewaren van de eenheid lijkt het Marianne Elsackers toch beter in één keer alles te vervangen en de huidige parklantaarns elders te plaatsen.

Voorzitter Koopmanschap concludeert dat er bij de verlichting verschillende invalshoeken zijn: veiligheid, faunabeheer, historiciteit, energiegebruik. Vraag is waar de afwegingen worden gemaakt en of daar al dan niet afspraken over gemaakt zijn. Voor een evaluatie liggen er nu genoeg punten. Daarom wil hij nu verdergaan.

2.12 Speeltoestellen

Speelmeubilair en -ondergrond dat meer past bij het overige parkmeubilair. Extra speelplaats bij Asch van Wijckkade. (B 29)
Evaluatie. De speelplaats op het Lepelenburg is wat verplaatst (i.v.m. de vergroting van het parkeerterrein ernaast). Wat er met de speelplaats achter het Centraal Museum gaat gebeuren is onduidelijk. De speelplaats Asch van Wijckkade is niet gerealiseerd.

Peter Donkersloot weet dat een aantal ouders enorm teleurgesteld waren, omdat de oude speeltoestellen werden teruggezet. Anderen waren blij met het hergebruik.

2.13 Informatieborden

Op strategische plekken duurzame en stijlvolle borden met informatie over naam, geschiedenis, monumentale status en gedragsregels. (B 29)

Evaluatie. Deze nieuwe informatieborden zijn niet aangebracht.

Tommie Hendriks pleit ervoor dat de informatie op borden juist is en op de goede wijze geformuleerd. Nu vindt hij de gebruikte teksten vaak een aanfluiting.

Chris Eijkholt noemt het van belang dat politie en toezichthouders vanaf het moment dat er nieuwe borden geplaatst zijn, de daarop vermelde gedragsregels ondersteunen door toezicht en handhaving. Zo gebeurt dat nu in het Wilhelminapark en dat werkt goed.

2.14 Paden

In halfverharding (lucht- en waterdoorlatend) net als nu maar lichter gekleurd. Profiel en verloop overeenkomstig het gewenste beeld: bochtige paden met een wisselende breedte. Op enkele plaatsen aan de rand van het park vervanging door gras. (B 29)

Evaluatie. Er is zeer veel aandacht en budget besteed aan de renovatie van de paden.

Anders dan bedoeld is in het eerste deel, in het Hieronymusplantsoen, geen halfverharding maar een soort asfalt toegepast met een bovenlaag in een afwijkende kleur. Daarna is overeenkomstig de bedoeling verder gegaan met halfverharding in een lichtere kleur. De 'aanhechting' van paden en gras(talud) verdient nog verbetering (want vertrapt en modderig).

De oude, voor Zocher kenmerkende bochtige en in breedte wisselende paden, zijn bij de renovatie wel meer 'gestroomlijnd'. (In samenhang met de nieuwe verharding is daardoor de toegankelijkheid voor fietsers en auto's verbeterd en die verschijnen dan ook steeds meer.)

Welke paden vervangen zijn door gras is ons niet bekend; het omgekeerde, vervanging van gras door pad(verbreding) is bij Zonnenburg wel gebeurd.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.15 Ontwikkeling gras- en kruidvegetaties

Aangeven van locaties met grasveldbeheer vanwege intensief gebruik, stabiliseren van de kwaliteiten aan de buitenzijde van de singel door minimalisering van vergravingen en betredingen, kwetsbare plekken fysiek beschermen (voethekjes), meer licht door plaatselijk verwijderen of verplanten van bomen, voor binnenzijde van de singel haalbare doelen vaststellen, waar mogelijk stimulering van de groei van stinzenplanten.

Op basis van de gestelde doelen wordt een specifiek beheersregiem van maaien en afvoeren bepaald, er komt een specifiek maai-beheer, op basis van jaarlijks monitoren worden de beheersmaatregelen voor het komend jaar bepaald. (B 30-31)

Evaluatie. Het maaieregime is inderdaad gewijzigd is en er wordt meer maatwerk verricht. In hoeverre dat planmatig en op basis van monitoring gebeurt is ons niet bekend.

Er zijn door de gemeente veel stinzenplanten geplant. In aanvulling daarop wordt veel door vrijwilligers gedaan. Om te voorkomen dat deze vegetatie onnodig teniet wordt gedaan, dienen de kwetsbare plekken nog wel beter te worden beschermd (tegen inrij van materieel, activiteiten van botenbezitters, kabelgraverij, baggerdump e.d.).

Hans Calame constateert dat hier duidelijk vooruitgang is geboekt. Naar zijn bevinden worden maateams aangestuurd door de parkcoördinator, is de samenwerking tussen die twee partijen uitstekend en werkt men er met de nodige omzichtigheid.

2.16 Stimuleren van water- en muurvegetaties

Velden met waterplanten op bredere stukken van de singel, stimulering van muurvegetaties bij renovatie of nieuwbouw van kades. (B 32)

Evaluatie. Niet gebeurd Het is nog geheel onduidelijk wat er met de kades, waarvan sommige delen sterk in verval zijn, gaat gebeuren. Onbekend is of de oude bakstenen oevers weer door baksteen vervangen gaan worden op een wijze die vegetatie toelaat. Onbekend is ook wie er verantwoordelijk voor is en van overleg tussen gemeente en Hoogheemraadschap schijnt nog geen sprake te zijn geweest. Kennelijk moet de voorbereiding van de uitvoering van dit voornemen nog beginnen.

Hans Calame merkt op dat wijkbureau Noordoost ooit bij bruggenhoofden waterplanten heeft laten groeien. Die sloegen goed aan. Ambtenaren die op schepboten drijfvuil verwijderden, hebben tegelijk de geplante waterlelies ook opgevist. Een duidelijk voorbeeld van de wijze waarop verschillende gemeentelijke diensten langs elkaar heen werken.

2.17 Aanplant decoratieve heesters

Het terugbrengen van een beperkt aantal perken met lagere decoratieve heesters op geschikte plaatsen. (B 32-33)

Evaluatie. Nog niet gerealiseerd; op enkele plaatsen in het gebied tussen Ledig Erf en Lepelenburg wel voorbereidingen.

Marijke Brunt weet dat Natuurmonumenten in 's-Graveland een uitgebreid onderzoek heeft gedaan voor het herstel van de Zochertuinen. Utrecht zou gemakkelijk gebruik kunnen maken van de kennis die daar aanwezig is. Zij zal daarvoor contact opnemen met de Stichting Singelgebied.

2.18 Aanplant structuurbepalende heesters

Hogere heesters aanbrengen op de bovenkant van hellingen, op padsplitsingen en bij brughoofden. (B 32-33)

Evaluatie. Nog niet gerealiseerd; op enkele plaatsen in het gebied tussen Ledig Erf en Lepelenburg wel voorbereidingen.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.19 Boomstructuur

Algemene bedoeling: behoud en herstel van de boomstructuur.

Handhaving van de bomen ouder dan 70 jaar, bescherming wortelpakketten

Herstel oude cultuurhistorische ruimtelijke structuur door kap of verplanting van aantal jonge bomen, maar alleen indien geplant na 1970 en gras-, kruid- en heesterlaag wordt verrijkt (door bezonning). Bij sterven in principe herplant van zelfde soort op zelfde plek. Extra aanplant (waaronder naaldbomen) op basis van cultuurhistorisch onderzoek (B 33-34)

Evaluatie. Er zijn inmiddels nogal wat bomen verwijderd, waaronder ook heel wat bomen geplant vóór 1970 en dat niet alleen voor verrijking van de gras-, kruid- en heesterlaag. Het overzicht van wat er gebeurd is (en nog gaat gebeuren) en om welke redenen zijn we kwijt geraakt door verschillen tussen tekeningen, velvergunningen en plotselinge gevallen van noodkap De afgelopen jaren zijn er verschillende belangrijke monumentale bomen gekapt om veiligheidsredenen.

Dit verschijnsel noodkap werd niet voorzien in de Beheervisie. Als instrument voor beheer is noodkap niet verkeerd. Maar alvorens tot noodkap te besluiten zou er bij bomen die op zich gezond zijn wel creatiever gezocht kunnen worden naar mogelijkheden van langdurige handhaving. Ook blijkt noodkap te worden toegepast teneinde het beplantingsbeeld buiten de Beheervisie om te wijzigen. Om deze redenen vormt de huidige praktijk van noodkap een belemmering bij het toetsen van beleid gericht op behoud.

Bij de Wittevrouwenkade zijn na uitvoering van het deelplan door noodkap enkele belangrijke bomen verdwenen. Het herstel hiervan is geen onderwerp van aanvullende planvorming en maatregelen geworden.

De in de Beheervisie vastgelegde rol van het in opdracht van de gemeente verrichte cultuurhistorisch onderzoek Maes/Albers hebben we gemist. Bijvoorbeeld bij de aanplant van bomen die juist niet in het Zocherplantsoen thuis horen zoals de Moeras-eiken (tussen zomereiken en moseiken) bij de Bartholomeïbrug.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.20 Dode bomen

Zelfde algemene bedoeling als hierboven onder 19.

Vanwege ecologische kwaliteiten mogen dode bomen en dode takken op een aantal locaties blijven indien geen gevaar voor parkbezoekers.

Evaluatie. Van meerdere dode bomen zijn er twee blijven staan (wat niet duidt op een structurele aanpak).

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.21 Snoeien

Zelfde algemene bedoeling als hierboven onder 19.

Snoeien afstemmen op belevingswaarde en veiligheid.

Evaluatie. Er wordt wel gesnoeid, maar uit het oogpunt van belevingswaarde soms zeer rigoreus. Bijvoorbeeld bij de iepen langs de Catharijnesingel, waar grotere stammen en takken zijn weggezaagd (wat vervolgens door inrotting weer kan leiden tot meer onveiligheid).

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.22 Parkeren in het singelgebied

Algemene bedoeling: heroveren parkareaal.

Opheffing gewenst van parkeerterreinen die de continuïteit onderbreken (Asch van Wijckkade, Lepelenburg en Pelmolenweg-Noord bij Bartolomeus) en zichtlijnen verstoren (Lucasbolwerk, Nieuwe Gracht, Lepelenburg, Begijnkade en Hieronymusplantsoen) (B 34-35)

Evaluatie. Aan het Hieronymusplantsoen is één parkeerplaats opgeheven.

De parkeerplaats op het Lepelenburg is wat betreft verhardingsoppervlakte vergroot, dusdanig dat het speeltuintje verplaatst moest worden. Doordat de parkeerplaatsen wat omhoog zijn gebracht en de (aangekondigde) hagen om de auto's aan het zicht te onttrekken niet zijn aangebracht zijn de auto's nog zeer dominant in het parkbeeld.

Dat de parkeerplekken van de Schouwburg volgens het betreffende deelplan zullen verdwijnen is als voornemen positief. Met de opheffing van deze en de andere genoemde storende parkeerterreinen is echter nog zelfs geen begin gemaakt.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.23 Wegen rond de Stadsbuitengracht

Algemene bedoeling: heroveren parkareaal.

Versmalling van Malie- en Tolsteegsingel, het verkrijgen van een continu beeld passend bij de binnenstad (profilering, bestratingmateriaal, meubilair) (B 35)

Evaluatie. Bij de Wittevrouwensingel is een fietspad met klinkers aangebracht om de boomwortels meer ruimte, water en lucht te geven. Ook op het gedeelte Maliesingel tussen Maliebrug en Zonstraat is een klinkerpad

Maar op andere plekken, met name langs de Tolsteegsingel, staan bomen nog steeds (en al tientallen jaren) met hun voet in het asfalt en daar wordt nog niets aan gedaan.

Zie hiervoor ook de opmerking bij punt 2.10.

Erik van Loenen vraagt of de gemeente binnenkort iets gaat doen aan dat asfalt.

Volgens Dirk Sagius zijn er nog geen concrete plannen, maar het lijkt hem niet gek om te kijken of dit punt in de planning naar voren kan, in aansluiting op het deel dat al klaar is.

2.24 Oevers

Hoge beschoeiingen vervangen door lage van inlands hout of baksteen met kalkspecie en gaten ten behoeve van muurbegroeiing en dieren. Op bepaalde plaatsen binnen of buiten de beschoeiing oeverzones voor moerasvegetatie. (B 35-37)]

Evaluatie. Momenteel vindt langs het Geertebolwerk / Pelmolenplantsoen vervanging van houten oeverbeschoeiing plaats (waarbij overigens geen inlands hout wordt toegepast). De oevers aan de oostzijde worden niet onderhouden en raken ernstig in verval. De nieuwe oeverzones zijn niet gerealiseerd.

Jan Verheugen heeft gesproken met de ambtenaar van het hoogheemraadschap, die onder andere belast is met het oeverbeheer van de zuidelijke en oostelijke singel in Utrecht. Deze man was niet bekend met de Beheervisie Singelgebied en was ook niet door de gemeente benaderd over een gezamenlijke aanpak van de oeverzones. Dat bevreedde Jan in hoge mate.

Theo Haffmans antwoordt op een vraag van Bernard Martens van Vliet dat de oostelijke singels (Maliesingel en Tolsteegsingel) bakstenen oevers hebben, die op verschillende plaatsen aan het afkalven zijn. Met name bij het Lepelenburg is de toestand slecht.

2.25 Handhaving hondenbeleid

Enkele hondentoiletten en –speelweides verplaatsen naar smallere gedeelten van de singels, zoveel mogelijk nabij ingangen. Meer hondenwachters aanstellen. (B 38)

Evaluatie. Verplaatsingen uitgevoerd. Er zijn niet meer hondenwachters aangesteld Handhaving hondenbeleid wordt taak van algemenere toezichthouders, BOA's, (BOA=Buitengewone Opsporingsambtenaar) en daarmee is recent een begin gemaakt.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.26 Aanvullende financiering

De maatregelen vergen een investering van ca. €5 miljoen terwijl ca. €1,5 miljoen beschikbaar is. Er is dus een aanvullende financiering nodig van €3,5 miljoen. Die zal worden gezocht. (B 40-41)

Evaluatie. Ondanks herhaald aandringen bij gemeenteraadsleden en wethouder niet gelukt meer geld te krijgen.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.27 Prioriteiten

Omdat er voorlopig te weinig geld is voor alle maatregelen krijgen de volgende maatregelen prioriteit.

A. Beschermende maatregelen op kwetsbare plekken.

Deze omschrijving van de bedoeling, 'beschermende maatregelen op kwetsbare plekken', is een gemeentelijke herformulering van de 3 prioriteiten volgens de Klankbordgroep. Prioriteiten die werden onderschreven door de Dienst Stadsbeheer. In de formulering van de Klankbordgroep luidde deze prioriteit 1 echter: "Het plaatsen van voethekjes langs het gehele singelgebied, zowel aan de binnen(stads)zijde als aan de buitenzijde, of op z'n minst op de meest bedreigde stukken."

B. Kabels en leidingen

Gemeentelijke herformulering van prioriteit 2 die luidde: "Het onder leiding van de gemeente en na overleg met de nutsbedrijven en kabelmaatschappijen vaststellen van de toekomstige ligging van de dwarstracés voor de kabels en leidingen."

C. Heroveren parkareaal door weghalen overtollige verkeersruimte.

Gemeentelijke herformulering van prioriteit 3 die luidde: "Het beschermen van alle boomspiegels die (deels) onder asfaltverhardingen liggen, d.m.v. het aanbrengen van klinkerbestrating en/of (aan de buitenzijde) doorlatend asfalt."

D. Renovatie paden. (B 40)

Evaluatie. Van deze vier prioriteiten heeft de laatste, niet door de Klankbordgroep gewenst maar door de Dienst Stadsbeheer toegevoegd, de hoogste prioriteit gekregen.

Beschermende maatregelen zijn wel toegepast maar slechts op sommige plekken en lang niet altijd waar ze het meest nodig waren. Het verminderen van de hoeveelheid kabels en leidingen door het park is slechts in één situatie gebeurd en voorafgaand aan de Beheervisie: de stadsverwarmingsleiding bij Zonnenburg.

Van de bedoeling om parkareaal te heroveren is maar op twee plaatsen iets terechtgekomen: een strook grond aan het Begijnbolwerk en, hoewel nog uit te voeren, het opheffen van de eigen parkeerplaatsen van de Schouwburg.

Samenvattend: er is van A een gedeelte, van B niets (meer), van C heel weinig en van D heel veel terechtgekomen.

Hans Calame had graag een punt E. toegevoegd gezien: "Behoud en herstel van de boomstructuur" (punt 2.19). Hij constateert dat er veel noodkap is uitgevoerd, wat een enorme wissel heeft getrokken op de hele aanpak van het singelgebied. Volgens hem is er op deze manier veel schade aangericht. Hij beschouwt dit als een brevet van onvermogen voor de gemeente.

2.28 Functie klankbordgroep

Bij de planontwikkeling voor de deelgebieden wordt samengewerkt met de klankbordgroep, aangevuld met omwonenden. (B 41) Eerder, bij de instelling, heeft de klankbord groep ook als functie gekregen: het zich bezighouden met de samenhang tussen de deelgebieden en het beleid op langere termijn.

Evaluatie. Van die samenwerking is geen sprake geweest. De Klankbordgroep werd niet vanaf het allereerste begin betrokken bij de planontwikkeling, te weten bij de bepaling van het programma van eisen (mede gebaseerd op de uitgangspunten in de Beheervisie). Pas als er voor een deelgebied een schetsontwerp was gemaakt konden de klankbordgroepleden daarop reageren in het kader van de (algemene) inspraak. Zij kregen de stukken echter niet vooraf toegestuurd en konden zich dus niet voorbereiden dan wel de maatregelen checken aan het voorgenomen beleid volgens de Beheervisie. M.a.w. de samenwerking werd beperkt tot inspraak waarbij de opmerkingen van de leden van de Klankbordgroep net zoveel gewicht kregen als die van incidentele insprekers. Alleen bij het deelgebied Lucasbolwerk werd aan leden van de Klankbordgroep gelegenheid geboden tot een inbreng in de vorm van overleg over het eerste schetsontwerp.

Door de bovengenoemde wijze van behandeling van de deelgebieden bleef de samenhang met andere deelgebieden buiten beschouwing. Pogingen om dit in de Klankbordgroep alsnog aan de orde te stellen mislukten. Hetzelfde geldt voor het beleid op langere termijn: daarover is na het gereedkomen van de Beheervisie in 2003 niet meer gesproken. De ambtenaren die betrokken waren bij de opstelling van de Beheervisie waren ook andere dan de ambtenaren die belast werden met de uitwerking. Die laatsten waren voornamelijk projectgericht en niet of nauwelijks geïnteresseerd in die andere minder concrete zaken als samenhang en verbetering van beleid. Bovendien werden tijdens de uitwerking, die langer duurde dan voorzien, de leidinggevende ambtenaren ook nog een paar keer vervangen, wat ten koste ging van de continuïteit.

Door deze gang van zaken raakten de inhoud en de bedoelingen van de Beheervisie steeds verder uit zicht. Pogingen om dit tegen te gaan en de Beheervisie in de vorm van een checklist op de agenda van de Klankbordgroep te krijgen en dan te bespreken mislukten keer op keer.

Als gevolg van dit alles haakten steeds meer leden van de Klankbordgroep af.

Richard Kres vraagt wat het weer doortrekken van de singel voor gevolgen heeft voor de klankbordgroep. Volgens voorzitter Koopmanschap is de klankbordgroep in de eerste plaats bedoeld om de uitvoering van de plannen die in de beheervisie staan, te begeleiden, dus voor het groene gedeelte.

Marianne Elsackers voegt daar echter aan toe dat tijdens de eerste vergadering de singel is gedefinieerd als: "van gevel tot gevel en helemaal rond".

De voorzitter concludeert: in de evaluatie kan worden opgenomen dat de oorspronkelijke bedoeling was de bezigheden langs de hele singel te begeleiden, maar dat de praktijk nu anders is geweest en dat het belangrijk is om de cirkel rond te maken.

Daar kan Theo Haffmans zich in vinden; de singels kunnen dan beheerd worden als één, grotendeels parkachtig gebied, waarvoor dezelfde regels kunnen gelden.

2.29 Fasering

Er zijn 7 deelgebieden onderscheiden die als volgt in de tijd worden uitgevoerd.

- 1) Hieronymusplantsoen 2003
- 2) Weerdsingel OZ/Wittevrouwensingel 2004
- 3) Lucasbolwerk 2004
- 4) Lepelenburg 2005
- 5) Gebied tussen Lepelenburg en Ledig Erf (met Zonnenburg en Manenburg) 2005
- 6) Pelmolentplantsoen 2006
- 7) Willemsplantsoen 2006 (B 41)

Evaluatie. De uitvoering van de deelgebieden heeft jaren vertraging opgelopen en thans, november 2008, zijn er pas drie gebieden (bijna) gereedgekomen. De stand van zaken met betrekking tot de uitvoering is als volgt:

- 1) *Hieronymusplantsoen: is 2005 geworden.*
- 2) *Weerdsingel OZ/Wittevrouwensingel: is 2006 geworden.*
- 3) *Lucasbolwerk: moet, afgezien van de restauratie van de Dudokbank, nog beginnen.*
- 4) *Lepelenburg: in 2007 begonnen, bijna gereed.*
- 5) *Gebied tussen Ledig Erf en Lepelenburg: in 2007 begonnen, nog niet gereed.*
- 6) *Pelmolentplantsoen: in 2008 begonnen, nog niet gereed.*
- 7) *Willemsplantsoen: in 2008 begonnen, nog niet gereed.*

Overigens dient het begrip 'gereed' hier wel sterk gerelativeerd te worden. Zitbanken, afvalbakken en nieuwe lichtmasten moeten overal nog komen. En ook tal van andere verbetervoorstellen zijn (vooralsnog) niet uitgevoerd zoals op te maken valt uit deze evaluatie.

Wethouder Giesberts wil een kanttekening maken bij de geconstateerde vertraging in de uitvoering. Nu lijkt het erop alsof vertragingen zijn veroorzaakt, doordat de gemeente niet snel genoeg aan de slag is gegaan. Hij wijst erop dat de gemeente bij de kap van bomen een zorgvuldige procedure heeft gevolgd, met herhaaldelijk overleg met bewoners. Bovendien heeft de procedure over de kap op het Lucas Bolwerk extra ophoud opgeleverd. Er zijn dus ook redenen, buiten de gemeente gelegen, die ervoor gezorgd hebben dat de werkzaamheden langer duurden dan gepland.

Volgens Kees Bos was bij de kap van bomen het probleem, dat niet duidelijk was om welke bomen het telkens ging. Er bleken verschillende tekeningen in omloop te zijn en de verkeerde bomen waren aangekruist. Dat heeft veel tijd gekost. De bewoners kunnen hier niet lastig genoemd worden.

De wethouder wil absoluut niet suggereren dat de bewoners lastig waren. Integendeel: hij ziet betrokkenheid van de bewoners, uitmondend in deze evaluatie, als een groot goed.

Jan Verheugen merkt op dat de procedure over de kap op het Lucas Bolwerk een gevolg is van het feit dat de gemeente een ondeugdelijke vergunning had afgegeven. In zoverre is de vertraging wel degelijk te wijten aan de gemeente.

2.30 Onttrekking ('privatisering') en zelfbeheer.

Onttrekkingen die zullen worden nagegaan betreffen de volgende situaties.

Die bij het Heerenplein en in de directe omgeving daarvan (direct ernaast en boven de stadsmuur) alsmede die bij de woonboot aan de Wittevrouwenkade.

Nieuwe contracten voor zelfbeheer worden gemeld aan en eventueel besproken in de Klankbordgroep.

Evaluatie. Over de genoemde situaties is de onttrekking (door leden van de Klankbordgroep) gemeld, maar het toegezegde nagaan van de gemelde onttrekkingen heeft niet geleid tot duidelijkheid over de status van deze onttrekkingen, en evenmin over het gemeentelijk beleid ter zake, terwijl - indien en voor zover noodzakelijk - er geen tot resultaat leidend correctief handelen plaatsvond. Nieuwe zelfbeheercontracten zijn niet gemeld.

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.31 Beleid op de langere termijn

Dit beleid zal worden besproken in de Klankbordgroep.

Evaluatie. Ondanks herhaald verzoek is dit niet gebeurd. (Zie ook punt 28 hierboven).

Er zijn geen verdere opmerkingen.

2.32 Juridische bescherming in bestemmingsplan(nen)

Juist omdat er een nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad gemaakt gaat worden is het nu het moment om aan de juridische

bescherming van het singelgebied aandacht te besteden. Met name is de wens uitgesproken dat er één bestemmingsplan Singelgebied komt of een 'overlay' Singelgebied over de bestaande diverse bestemmingsplannen. Afgesproken is dat de mogelijkheden hiervoor zullen worden onderzocht en dat hierover informatie zal worden verstrekt. *Evaluatie.*

Dit onderzoek is een aantal malen toegezegd maar verdere informatie is uitgebleven.

Richard Kres verklaart dat de wijkraad-oost samen met enkele bewonersgroepen gekeken heeft naar het bestemmingsplan Oudwijk-Krommerijn. De wijkraad heeft de gemeente het advies gegeven om het talud van het Zoicherplantsoen bij Maliesingel en Tolsteegsingel (nu in het bestemmingsplan Oudwijk-Krommerijn) over te hevelen naar het bestemmingsplan Binnenstad. Hij vraagt de wethouder of die het daarmee eens kan zijn.

Peter Donkersloot herinnert zich een bespreking in de klankbordgroep waarin gesproken werd over één bestemmingsplan voor het hele singelgebied. Hij kent een nog eenvoudiger oplossing: een overlay, waarbij de contouren van het singelpark duidelijk zijn aangegeven. Daarbij kunnen alle opmerkingen over vegetatie, parkeren, verkeer, aankleding enzovoort in een voorwaardenset worden ondergebracht. In Maastricht experimenteert Vera Hamers daarmee. Zij is daar de beleidsmedewerker Monumentenzorg. Wethouder Giesberts heeft begin 2008 al gereageerd op de vraag, waarom de gemeente niet overgaat op één bestemmingsplan voor het Zoichergebied. De bescherming moet naar zijn mening voortvloeiën uit de beheervisie en de set van gemaakte afspraken. In augustus heeft hij hierover aan de klankbordgroep een brief gestuurd. Hij pleit ervoor de brief met die reactie mee te sturen met de notulen.

3. Toegevoegde bespreekpunten

3.1 Bedreigingen van het groen vanaf het water

Hans Calame ziet boten als een gevaar. Er zijn 'pretboten', waarvan de bemanning 's nachts de overhangende takken als liaan gebruikt, en er zijn boten op de kant die een opknabbeurt krijgen. Die boten liggen daar maanden en tot slot blijft er allerlei afval achter tussen de vegetatie. Niemand van de gemeente grijpt in deze gevallen in.

Marianne Elsackers stelt dat het park niet alleen bedreigd wordt vanaf de wegen naar het groen, maar ook vanaf het water naar het groen, met name door bootbezitters. Die moeten zich beschouwen als gast in het groen, maar dat doen ze duidelijk niet. Zo spant de ene een zeil om zijn boot schoon te maken, legt een ander twee boten op het groen en hijsen jongens een boot met een ketting over een boomtak. Men knipt planten door, legt planken neer en bouwt zelfs een complete scheepswerf op het talud. Zij zou aanwijzingen willen waar bootbezitters hun vaartuig zouden kunnen verzorgen. De mensen van de Havendienst zouden heel gemakkelijk bij het uitdelen van de vignettes een papier met de regels kunnen verstrekken. Tenslotte hebben ze te veel maken met het Zoicherplantsoen, maar haar indruk is dat ze niet communiceren met andere gemeentelijke afdelingen of bewoners. Verder heeft ze onlangs gemerkt dat bij het schoonmaken van de riolen regelrecht in de singel geloosd wordt. Volgens haar klopt dat helemaal niet.

Erik van Loenen hoopt dat de aanpassing van de oevers gebeurt overeenkomstig de oude opzet en dat de reparatie van de bakstenen oevers bijvoorbeeld niet gebeurt met beton. Daarom ziet hij graag een beschrijving van de huidige staat en van de toekomstige.

Marijke Brunt merkt nog op dat op de plek beneden bij de brug van Twijnstraat naar Ledig Erf, waar vroeger kanoverhuur was, veel rommel ligt. Die zou moeten worden opgeruimd en de plek zelf zou weer toegankelijk moeten worden.

3.2 Hoe moet het verder met het singelgebied en wat is de rol van de klankbordgroep daarbij?

Voorlopige eindconclusie.

Er is wel veel werk verzet, maar van verreweg de meeste verbetervoorstellen / voornemens uit de Beheervisie (incl. de 3 toegevoegde onderwerpen) is weinig of niets terechtgekomen.

Dat heeft uiteraard te maken met het veel te kleine budget. Maar daarnaast ook met het feit dat het te kleine budget vooral is besteed aan de renovatie van de paden, wat voor de Klankbordgroep niet de hoogste prioriteit had. Om dit bespreekbaar te maken en tot bijsturing te komen heeft de Klankbordgroep herhaaldelijk verzocht om een overzicht van de bestedingen van het beschikbare budget. Ondanks herhaalde toezeggingen is een dergelijk overzicht niet verstrekt.

De geringe resultaten van de uitvoering van de Beheervisie staan in schril contrast tot de gerechtvaardigde ambities van de Beheervisie om het rijksmonument Singelgebied te herstellen en te beheren vanuit de grote kwaliteiten die het heeft.

Om te voorkomen dat het park verder en in sneller tempo verslechtert, dienen de belangrijkste problemen alsnog en beter te worden aangepakt.

Kees Bos concludeert dat veel van de ambities niet is uitgevoerd. Veel mensen zijn enthousiast begonnen en er is een beheervisie gekomen, maar het budget was beperkt en de maatregelen waren

bedoeld voor de korte termijn. Op de lange termijn moest er nog veel meer gebeuren. Nu zijn de kortetermijnplannen slechts gedeeltelijk uitgevoerd en het budget is vooral opgegaan aan de paden. Het is de klankbordgroep geweest die uiteindelijk heeft geëvalueerd, en niet de gemeente. De gemeente moet blij zijn met zoveel betrokken mensen.

Als antwoord op een vraag van Salomé Willemsen zegt Theo Haffmans dat de klankbordgroep op initiatief van de gemeente is samengesteld uit betrokken bewoners. Het was oorspronkelijk de bedoeling dat de groep na uitnodiging door de gemeente samen zou komen om de uitvoering van de beheervisie te toetsen. Nu heeft de gemeente echter heel weinig teruggekoppeld en in de afgelopen vijf jaar zijn dan ook flink wat groepsleden afgehaakt.

Hans Calame vraagt of er in het voortraject veel geld naar externe bureaus gegaan is.

Theo Haffmans heeft daar geen zicht op. Hij weet wel dat er voor het hele park weinig geld beschikbaar is gesteld.

Wethouder Giesberts heeft wel een verantwoording beschikbaar. Die heeft hij in augustus gelijk met de brief naar de klankbordgroep toegestuurd en ook die kan met de notulen meegestuurd worden. Het plan uit 2003 voorzag in een besteding van vijf miljoen euro, maar toen was dat geld er nog niet. Inmiddels heeft de gemeente twee miljoen euro in het Zocherplantsoen gestoken, een forse investering. Hij is het met de groep eens dat er nog veel moet gebeuren en hij is daarom elk jaar op zoek naar extra geld. Hij wil ook regelmatig de prioriteiten vaststellen, met de klankbordgroep of op andere wijze. Terugkijkend moet hij toch zeggen dat een groot deel van het plantsoen al een flinke opknappbeurt heeft gehad. Die constatering miste hij deze avond een beetje. Het is ook goed te benoemen wat verkeerd gaat, maar dat laat onverlet wat de gemeente al wel heeft bereikt.

Kees Bos noemt het sterke van de beheervisie dat het een goedgedunde poging was om het achterstallig onderhoud van het singelgebied weg te werken. Utrecht is wel trots op zijn singelgebied, maar blijft problemen ondervinden bij het verzamelen van de minimaal benodigde gelden. De groep ziet dat de gemeente het geld dat ze zelf nodig vindt, niet bij elkaar kan brengen. Dat is geen interpretatie, maar de constatering van een feit. Dat betekent in feite dat Utrecht meer over moet hebben voor het cultuurgoed. Nu heeft iedereen gezien dat er toch veel loos is.

Peter Donkersloot vraagt zich af wat de toekomst gaat brengen, nu er zo veel nog niet gebeurd is. De klankbordgroep kreeg in het begin te horen dat veel niet kon. Wat toen niet kon, kan later misschien wel. Hij vindt dat zelfs zichtbaar moet worden, wat er na uitvoering van de plannen uit de beheervisie nog te doen valt om het singelgebied in een optimale conditie te brengen. De raadsleden zullen door zo'n lijstje weten dat er ook na uitvoering van alle beheervisieplannen nog genoeg te doen is. Spreker is zeer voor een dergelijke actualisering van wat er nog moet gebeuren.

Herman Kampers wil dan wel weten wat de belangrijkste problemen zijn, die volgens de voorlopige eindconclusie alsnog moeten worden aangepakt. Hem lijkt alles belangrijk, maar hij ziet graag op één A4'tje waar de echte prioriteiten liggen.

Kees Bos verwijst naar punt 27 van de beheervisie: daar staan de prioriteiten opgesomd. Dat zijn processen die ingrijpen in de structuur. Bankjes zijn altijd wel te plaatsen of weg te halen, maar leidingen zullen regelmatig onderhoud vergen, waarbij telkens weer de grond open moet.

Herman Kampers raadt aan dat onderscheid tussen structureel en incidenteel ook in het lijstje duidelijk aan te geven.

Richard Kres wil weten hoe het doortrekken van de singel door Hoog Catharijne eruit gaat zien en of bewoners en klankbordgroep daarbij ook nog kunnen meepraten. Hij wil het hele singelgebied als één geheel bekijken.

Theo Haffmans veronderstelt dat naar aanleiding van de evaluatie een overleg komt tussen gemeente en klankbordgroep. Daaruit zou een nieuw werkplan kunnen komen voor het hele singelgebied.

Michiel Angenent hoopt dat het niet opnieuw vijf jaar duurt voordat er een evaluatie komt. Het mechanisme kan zo zijn dat per jaar duidelijk wordt, welk budget er is en wat er volgens de beheervisie mee gedaan kan worden. De vraag aan de gemeente is dan, of ze nog prijs stelt op de inbreng van de klankbordgroep of dat ze een ander mechanisme voor ogen heeft. Daar zou de gemeente of de politiek eerst een uitspraak over moeten doen.

Richard Kres herhaalt nog eens wat hij eerder zei: een goed geleid bedrijf stelt beleid vast, voert het uit, controleert of alles gedaan is en stelt het beleid bij. De klanten spelen daarbij een belangrijke rol. De gemeente doet haar best om zoveel mogelijk werk te verzetten, maar de terugkoppeling na bijstelling heeft hij gemist.

Volgens voorzitter Koopmanschap heeft de klankbordgroep die terugkoppeling nu wel gedaan en ligt de bal weer bij de gemeente.

Kees Bos belooft dat de klankbordgroep de opmerkingen uit deze vergadering in de evaluatie zal verwerken en die evaluatie zal verspreiden.

Wethouder Giesberts ziet de uiteindelijke evaluatie van de klankbordgroep tegemoet. De gemeente zal daarop een reactie geven, die gericht zal zijn op de toekomst: "Hoe gaan we verder in gezamenlijkheid om van het Zocherplantsoen een nog mooier park te maken dan het al is."

Richard Kres vindt het een groot pluspunt dat de wethouder de evaluatie van de klankbordgroep accepteert. Hij hoopt dat de wethouder er wat moois mee doet.

Kees Bos merkt op dat de gemeenteraad de beheervisie heeft vastgesteld en dat de evaluatie allereerst aan de raad gericht moet zijn, met een c.c. aan het college.

Dan lijkt het Herman Kampers het beste, dat de klankbordgroep via de griffie tijd aanvraagt voor een presentatie aan de gemeenteraad tijdens een raadsinformatieavond.

4. Rondvraag

Voorzitter Koopmanschap besluit de bespreking van de vraag: "Hoe nu verder?", met een ronde langs de aanwezigen. Wie wil, kan nog een laatste opmerking kwijt.

Tonnie Hendriks spreekt zijn waardering uit voor het werk dat de leden van de klankbordgroep verzet hebben.

Theo Haffmans geeft aan dat de klankbordgroep de evaluatie op korte termijn zal afronden. Als mensen nog opmerkingen, aanvullingen of verduidelijkingen hebben van op deze vergadering behandelde punten, kunnen ze die binnen een week doorgeven via het e-mailadres van de stichting.

Emma van den Dool concludeert uit de evaluatie en uit de reacties van deze avond, dat de beheervisie in feite algemene ondersteuning geniet. Ze vindt het goed om dat mee te geven aan de aanwezige raadsleden.

Marianne Elsackers stelt dat de parkcoördinator een groot goed is. Dat is een man die communiceert: als men iets heeft, krijgt men gelijk een e-mail terug.

Wethouder Giesberts bedankt de klankbordgroep voor de evaluatie en voor de organisatie van de avond.

5. Sluiting

Voorzitter Koopmanschap dankt iedereen voor zijn of haar aanwezigheid en vergaderdiscipline. Hij wenst de stichting succes met de afronding van de evaluatie en met het vervolgproces.